

ter, hvormed der aldeles Intet findes paa den tilsvarende Finantslov, i hvilke Indtægters og Udgifters Beskaffenhed der findes væsentlige Grunde til at sætte sig imod at optage dem i Finantsloven, hvad jeg dog ikke i Dieblirket skal opholde mig længere ved. Jeg skal fremdes gjøre opmærksom paa, at det dog i sig selv er forunderligt i Finantsloven for 1870—71 at ville indsætte Bestemmelser om, hvad der skal staae i Finantslovsforlaget for 1871—72. Vi pleie dog ikke saaledes forud i den ene Finantslov at bestemme, hvad vi ville have posteret saavel af Indtægter som af Udgifter i det kommende Aars Finantslovsforlag. — Smidertid ville ærede Medlemmer maaskee finde, at dette kun er formelle Indvendinger, og jeg skal derfor nu vende mig til Sagens reelle Side. Hvad den paagjældende Bestemmelse i § 10 egentlig gaar ud paa at forlange og at fastslaae, det er en Afgjørelse af det Spørgsmaal, om Tjenderne, om Præstegaardene og om deres Hørdor tilhøre Kirken eller Staten. De Herrer ville jo vide, at dette er et Spørgsmaal, som er Gjenstand for meget betydelige Differentser. De ville vide, at der er Mange, som med Bestemthed paastaar, at disse Gjenstande ere Statens Eiendom; det er jo dem, der ere repræsenterede gjennem den Bestemmelse, der her i § 10 er bleven optagen paa Finantslovsforlaget. Men de ville ogsaa vide, at der er Mange, der med Bestemthed modsætte sig denne Anskuelse, og som støttende sig paa gode Grunde paastaar, at de omtalte Gjenstande ere Kirkens Eiendom. Imellem disse tvende forskjellige Anskuelser findes der naturligtvis derhos betydelige Afstygninger og betydelige Modificationer, alt efter som Begrebet „Statseieendom“ og Begrebet „Kirkeieendom“ opfattes paa en mere eller mindre streng Maade. De to Anskuelser, som egentlig i Dieblirket staae meest bestemte for de Flestes Betragtning, tror jeg dog, ere deels den, at de omtalte Gjenstande ere Statseieendom, og at Staten ikke har nogen anden Forpligtelse med Hensyn til dem, end at sørge for, at Kirkens Tjenere lønnes paa en passende Maade, deels den modsatte Anskuelse, som gaar ud paa, at de ere Kirkens Eiendom, en Eiendom, som Kirken

er med fuld retlig Adkomst, hvilket dog ikke er at forstaae saaledes, at Kirken kan skalte og balte med dem efter eget Behag, men kun saaledes, at det er Eiendoms-gjenstande, som alene kunne bruges til at realisere Folkekirkens Diemed og Folkekirkens Formaal, og som derfor vel staae under Statens Tilsyn og under Statens Værgemaal, men det dog atter paa en saadan Maade, at dette Statens Tilsyn og dette Statens Værgemaal kun maae benyttes til Fremme af folkekirkelige Diemed. Dette tror jeg idetmindste er de to Anskuelser, som egentlig ere de meest udprægede, og som have været de meest fremtrædende. Naar Consequenterne af samme skulle føres ud i Livet, ja, saa kommer der naturligtvis, som sagt, en del Modificationer i Anskuelserne tilorde, men dermed skal jeg ikke opholde det høie Thing, idetmindste ikke i Dieblirket. Nu er det vel saa, at de nævnte to Anskuelser staae bestemt imod hinanden og begge fordre, at der skal tages Hensyn til dem; men jeg finder dog, at det er naturligt, at man, forinden man gaar til at tage den endelige Bestemmelse, maa have liggende for sig saavel en juridisk som en historisk Begrundelse af det hele Spørgsmaals Natur. Forinden en saadan foreligger, tror jeg ikke, at det vilde være rigtig, om den høie Rigsdag vilde afgjøre Spørgsmaalet. — Det forekommer mig derhos, at det, nu da den store Kirkecommission er nedsat for at undersøge samtlige Spørgsmaal, som vedkomme vore kirkelige Anliggender, og da man snart kan vente at see Resultatet af denne Commissions Arbejde, er ganske naturligt, at man, hvad man saa end ellers maatte mene om denne Sag ikke foregriber Spørgsmaalet, men udsætter dets endelige Afgjørelse, indtil det om ikke meget lang Tid med Nødvendighed kommer frem. — Jeg tror, at det desuden saavel fra Representationens som Regjeringens Side er aldeles i sin Orden, ja jeg tør sige er nødvendigt, vel at vogte sig for ved et Spørgsmaal af denne Natur at faare en stor, omfattende og høist respectabel Deel af Folket, som aabenbart vil føle sig dybt og ilde berørt og blive betagen af en høj Grad af Misstemning, hvis vi i dette Dieblit afgjorde det paagjældende Spørgsmaal, saaledes som her skeet er.